

Gdansk

- Handel en oorlog zijn twee woorden die onlosmakelijk verbonden zijn met de Poolse stad Gdansk.
- Sinds de Conferentie van Potsdam in 1945, behoort de stad Gdansk tot Polen.
- Daarvoor droeg deze stad de naam Danzig en behoorde het tot Duitsland.
- De stad heeft bloeiende periodes gekend als Hanzestad en doordat het op een veelgebruikte handelsroute lag genoot het veel populariteit.
- Helemaal als hoofdstad van Koninkrijk Pruisen en tijdens de Gouden Eeuw ging het ze voor de wind. Meer dan eens zijn er conflicten met Duitsland uitgevochten en hebben de Polen zich over moeten geven.
- Uiteindelijk is het pas echt gelukt na de Tweede Wereldoorlog.
- Veel van de stad Gdansk werd hierbij gebombardeerd en vernietigd.
- Desondanks heeft de stad zich uitstekend terug op de kaart weten te zetten.
- Veel oude gebouwen zijn in eer hersteld en/of gereconstrueerd.
- Geschiedenis, cultuur en kunst gaan hier dan ook uitstekend samen. De oude haven en het historische centrum leveren genoeg bezienswaardigheden op voor een leuke stedentrip.
- Ook de uitgaansgelegenheden in Gdansk zijn behoorlijk populair.
- Daarnaast kun je er zelfs het strand bezoeken of een heerlijke wandeling maken in Oliwa Park, Orunski Park of op één van de landgoederen die de stad Gdansk heeft.

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

Lange Markt

- Al tijdens de dertiende eeuw was de Lange Markt van Gdansk een populaire plek, omdat er veel handel werd gedreven.
- De meest invloedrijke en welgestelde personen betrokken hier een herenhuis. Maar de 'Długi Targ', zoals de markt in het Pools wordt genoemd, was ook een plek waar heksen werden verbrand en criminelen werden geëxecuteerd.
- Omstreeks de negentiende eeuw werd het plein deel opnieuw ingericht.
- Huizen werden afgebroken om plaats te maken voor de opkomende detailhandel.
- De karakteristieke Lange Markt van Gdansk ligt in het meest centrale deel van de binnenstad. Toeristen worden er naartoe getrokken om bezienswaardigheden als het Neptunus fontein, de kleurrijke gevels waaronder 'Dom Schumannów', het stadhuis met daarin het Historische Museum van de stad Gdansk en de eeuwen oude Groene Poort te bekijken.
- Natuurlijk leent deze markt zich uitermate voor het nuttigen van een drankje en/of een hapje in één van de gezellige café's en restaurants.

- www.mhmg.pl

Kathedraal van Oliwa

- De Poolse kerk 'Kościół pod wezwaniem Trójcy Świętej Najświętszej Maryi Panny i Świętego Bernarda' is een kathedraal in de stad Gdansk.
- De bouwperiode ligt tussen de dertiende en de achttiende eeuw. Hierdoor zijn er meerdere bouwstijlen in het ontwerp te herkennen.
- Zo kun je er Romaanse, barokke en ook gotische stijlen ontdekken. Pas in het jaar 1925 werd de titel van kathedraal toegekend.
- De gevel van de driebeukige Oliwa kathedraal is op zijn minst opmerkelijk te noemen. De ruim zes-en-veertig meter hoge torens omklemmen een barokke portaal uit de zeventiende eeuw. De torenklokken zijn kenmerkend voor de cisterciënzer bouw.
- Het interieur van de kathedraal van Oliwa telt maar liefst drie-en-twintig altaren. Verder zijn er een aantal kapellen in rococostijl opgetrokken en tref je er antieke kroonluchters en schitterende orgels.
- Regelmatig worden er concerten gegeven die veelvuldig bezocht worden. In het museum van de kathedraal Oliwa kom je meer te weten of de religie en de alom aanwezige religieuze kunst.
- www.archikatedraoliwa.pl

Mariakerk

- Omstreeks de veertiende eeuw werd er in Gdansk begonnen aan de bouw van een behoorlijk grote kerk, die we nu kennen als de Mariakerk.
- Destijds was het een lutherse kerk van de Duitse stad Danzig. Pas na de val van de Duitse orde, is de kerk katholiek geworden. En vervolgens in 1965 verheven tot kathedraal.
- De Mariakerk van Gdansk 'Bazylika konkatedralna Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Gdańsku' is inmiddels één van de grootste kerken in Polen. Het is in ieder geval de belangrijkste kerk van de stad.
- In het interieur van de Mariakerk tref je een aantal waardevolle middeleeuwse kunstwerken, waaronder het altaar van de koning van de Maagd, de gotische sculptuur 'Pietà Gdansk' van Maria en Jezus in de kapel van St. Reynaldo, de astronomische klok uit de vijftiende eeuw en de geschilderde Tien Geboden.
- <http://en.bazylikamariacka.gdansk.pl>

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

Gouden Poort

- Aan de Targ Węglowy in Gdansk tref je de Gouden Poort van de stad.
- In de eerste helft van de zeventiende eeuw werd deze poort gebouwd als stadspoort.
- Via de Gouden Poort kom je uit in de Langstraat.
- Voor het ontwerp van de poort werd een beroep gedaan op de Duitse architect en beeldhouwer Abraham van den Blocke.
- Daarna mocht deze architect beginnen aan het ontwerp van het Artushof aan de Lange Markt. De Gouden Poort 'Złota Brama' zoals wij die nu kunnen bewonderen, is een reconstructie van de originele poort.
- Tijdens de Tweede Wereldoorlog is de oorspronkelijke poort zwaar beschadigd geraakt. De allegorische sculpturen bovenop de poort zijn eveneens duplicaten.
- De beelden staan present voor: Vrede, Vrijheid, Geluk, Roem, Overeenkomst, Gerechtigheid, Vroomheid en Overweging.

Groene Poort

- Een andere bekende stadspoort van Gdansk is de Groene Poort.
- De vier doorgangen van deze 'Brama Zielona' geeft je de toegang tot het beroemde marktplein 'Długi Targ' de Lange Markt.
- Het ontstaan van de Groene Poort ligt in de tweede helft van de zestiende eeuw.
- Het verving hiermee de Koggepoort. De Duitser Hans Kramer kreeg de eer toebedeeld om deze toegangspoort te ontwerpen en liet zich inspireren door het stadhuis van de Belgische stad Antwerpen.
- Ook hier kijken we tegenwoordig naar een grotendeels gerestaureerd pand, aangezien ook dit bouwwerk niet bespaard is gebleven tijdens de Tweede Wereldoorlog.
- De Groene Poort van Gdansk heeft in de geschiedenis vaak dienst gedaan als koninklijk verblijf voor leden van het koningshuis die op doorreis waren.
- Tegenwoordig is de Groene Poort voor iedereen toegankelijk, aangezien hier het Nationaal Museum van Gdansk en het Museum voor Fotografie is gevestigd.
- <http://mng.gda.pl/oddzialy/dzial-fotografii>

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

Artushof

- De middeleeuwse gevel van Artushof 'Dwór Artusa' aan de Lange Markt, verteld het verhaal over de legende van Koning Arthur.
- Deze koning Arthur staat namelijk symbool voor ridderlijkheid en moed.
- Het eerste Artushof lag op de koninklijke route en werd gebouwd in de veertiende eeuw en diende vooral als ontmoetingsplaats voor adelen en rijke kooplui.
- Later vervulde het de functie van rechtbank. Inmiddels is het een gewilde feest- en trouwlocatie, die je tevens als museum kunt bezoeken.
- Het huidige bouwwerk is grotendeels afkomstig uit de twintigste eeuw.
- Met de herstructurering is duidelijk rekening gehouden met het oorspronkelijke ontwerp. Bovenop het Artushof prijkt het beeld van de godin van rechtvaardigheid, Vrouwe Justitia en daaronder die van moed en geluk.
- In het interieur zie je duidelijk sporen van vijftiende en zestiende eeuwse kunst.
- In de hal is ruimte gereserveerd voor scheepsmodellen, wapenschilden en harnassen.
- Voor het Artushof staat het Neptunusfontein, de god van de zee en de zeevaart. Het staat symbool voor de handel in Gdansk en de stad als ontmoetingsplaats. Het Neptunusfontein 'Fontanna Neptuna' dient daarom al sinds 1633 als symbool voor de stad Gdansk.
- Er zijn verschillende legendes die het Neptunusfontein verbinden aan het lokale kruidenlikeur 'Danziger Goldwasser' van Gdansk met daarin gouden deeltjes.
- www.mhmg.pl/oddzial/2/dwor-artusa

Langstraat

- Vanaf de Gouden Poort van Gdansk loopt de Langstraat 'ulica Długa' over in de Lange Markt 'Długi Targ' om vervolgens te eindigen bij de Groene Poort.
- De Langstraat en het marktplein Lange Markt worden samen ook wel de Koningstraat 'Droga Królewska' genoemd.
- Dit is een verwijzing naar de koningsroute die vroeger als bekende handelsroute dwars door de stad Gdansk liep.
- Dit stadsdeel bestond voornamelijk uit statige herenhuizen waarvan voornamelijk edelen, patriciërs en rijke kooplui zich de eigenaar konden noemen.
- De statige gebouwen in de Langstraat bestaan nu vooral uit bouwwerken die omstreeks de jaren vijftig van de vorige eeuw werden gebouwd.
- Veel van de stad Gdansk is namelijk gebombardeerd tijdens de Tweede Wereldoorlog.
- De meest bekende bouwwerken in de Langstraat zijn: Kamienica Czirenbegów, Dom Ferberów, Lwi Zamek, Dom Schumannów en Dom Uphagena. De meeste huizen zijn vernoemd naar de families die er woonden.

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

Westerplatte

- Het onbewoonde schiereiland Westerplatte aan de Golf van Gdansk was tussen 1926 en 1939 vooral in gebruik door Poolse militairen.
- Hier werd in 1939 door nazi-Duitsland gestreden tijdens De Slag om Westerplatte. Wat er overbleef waren ruïnes.
- Ter nagedachtenis aan dit slagveld is er een in kubisme opgetrokken monument beschikbaar gesteld dat ontworpen werd door Franciszek Duszenko, Adam Haupt en Henry Kitowski.
- Het drie-en-twintig meter tellende Westerplatte Monument ligt op een kunstmatige heuvel en staat voor de inwoners van Gdansk symbool voor de strijd om de vrijheid.
- Verder vind je aan de Westerplatte een begraafplaats, overblijfselen van een kazerne en grenswacht, wachtershuizen, een klein strand en de ferry verbinding.

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

Nationaal Museum

- Aan de ul. Toruńska bevindt zich het hoofdkwartier van het nationale museum van de stad Gdansk.
- Dit onderdeel van het Nationaal Museum van Gdansk 'Muzeum Narodowe w Gdańsku' is gevestigd in een voormalig klooster van de Franciscanen. Je treft hier voornamelijk oude kunst uit voorgaande eeuwen.
- Denk hierbij aan vijftiende eeuwse drieluik van Hans Memling 'Het Laatste Oordeel'. Andere vestigingen van het Nationaal Museum van Gdansk zijn:
- Het Moderne Kunst Museum in 'Pałac Opatow', Fotografie Museum in de Groene Poort 'Brama Zielona', Museum van het Volkslied en Klederdracht op het achttiende eeuwse landgoed 'Wybickich', het Etnografische Museum in de graanschuur 'Opacki' in het Oliwa Park en het Museum voor Traditie en Adel op het landgoed Waplewo Wielkie
- <http://mng.gda.pl/oddzialy>

Concentratiekamp Stutthof

- Het eerst concentratiekamp wat zich tijdens de Tweede Wereldoorlog buiten Duitsland bevond was Stutthof.
- Het gelijknamige dorp ligt op ongeveer dertig kilometer van Gdansk. Concentratiekamp Stutthof werd in 1939 in gebruik genomen om er Joden naar te deporteren.
- De eerste gevangenen waren afkomstig uit het toenmalige Danzig, wat tegenwoordig Gdansk heet. Uiteindelijk zijn er meer dan zestigduizend mensen om het leven gebracht of stierven zij onder erbarmelijke omstandigheden.
- Een aantal werden ook overgeplaatst naar andere kampen. Pas in mei van het jaar 1945 werden er overlevenden bevrijd.
- Tegenwoordig kun je een deel van deze gruwelijke geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog met eigen ogen aanschouwen. Concentratiekamp Stutthof is opengesteld als Nationaal Museum.
- Je kunt er onder andere barakken bezoeken, films kijken, een bezoek brengen aan de bibliotheek van het museum of rondlopen op het uitgestrekte landgoed.
- Er wordt geadviseerd om kinderen onder de dertien jaar niet mee te nemen.
- <http://stutthof.org>

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

De haven.

- De haven van Gdansk kunt u het beste bezichtigen door een georganiseerde boottocht te maken die begint bij de Groene Poort.
- Deze tocht voert onder andere langs de beroemde voormalige Lenin-werf.
- Die werf werd geopend in 1848.
- Toen hij na de Tweede Wereldoorlog weer was opgebouwd specialiseerde de werf zich in de bouw van vissersboten met fabrieken waar de vis meteen na de vangst kon worden verwerkt.
- In december 1970 braken hier net als in 1956 onlusten uit ten gevolge van prijsstijgingen en algemene ontevredenheid.
- Bij het militaire geweld waarmee die staking werd onderdrukt vielen zevenentwintig doden.
- Aan de poort van de werf aan het Plac Solidarnosci Robotniczej (vanaf het station bereikbaar via de Waly Piastowskie) is een monument opgericht ter nagedachtenis van deze martelaars.
- Voor de constructie ervan zijn staalplaten uit de werf gebruikt.
- De drie kruizen symboliseren de eerste drie arbeiders die omkwamen; de gekruisigde ankers staan voor de jaren 1956, 1970 en 1976, de 'jaren van de gekruisigde hoop'.
- In augustus 1980 trad de ontslagen elektricien Lech Walesa naar voren om weer een nieuwe staking te leiden.
- De aanleiding was het ontslag van een medearbeider en de inzet was de erkenning van de onafhankelijke vakbond Solidarnosé.
- De bezetting van de werf bracht een stakingsgolf door het hele land op gang, waarna de vakbond uiteindelijk werd erkend.
- Nieuwe stakingen die het totale openbare leven plat legden volgden.
- In december 1981 leidde dit tot het uitroepen van de staat van beleg en het opheffen van de erkenning van de vakbond.
- Een nieuwe reeks van stakingen in de zomer van 1988 leidde uiteindelijk tot de hernieuwde erkenning van de vakbond.
- Het politieke lot van Polen is dus nauw met deze werf verbonden.
- Een rondetafelconferentie mondde uiteindelijk uit in verregaande economische en politieke hervormingen.
- In november 1990 werd Lech Walesa gekozen tot president van Polen.
- Tijdens de boottocht door de haven passeert u verschillende schepen die hier na een lang en glorieus verleden voor het laatst zijn afgemeerd.
- Aan de rechterzijde ligt het dorpje Wisloujgcie, dat reeds in de Middeleeuwen de ingang van de haven verdedigde.

GDANSK (Index)

TOP:

- [Lange Markt;](#)
- [Kathedraal Oliwa;](#)
- [Mariakerk;](#)
- [Gouden Poort;](#)
- [Groene Poort;](#)
- [Arthushof;](#)
- [Langstraat;](#)
- [Westerplatte;](#)
- [National Museum;](#)
- [Concentratiekamp](#)
- [De Haven](#)

- De aarden wallen werden in 1562 vervangen door stenen fortificaties en veertig jaar later door een grote barricade van de architect Van Opbergen.
- De bastions werden gebouwd in 1625 naar ontwerp van de Italiaanse bouwmeester Ferrero.
- De landtong Westerplatte, waar de boottocht eindigt, heeft een rol gespeeld in de Poolse geschiedenis.
- Op 1 september 1939 om kwart voor vijf in de ochtend werd door de Duitse kruiser Schleswig Holstein het vuur geopend op het 182 man tellende garnizoen in de plaatselijke kazerne.
- De kruiser had vier kanonnen aan boord, 3200 soldaten en 65 zware geweren.
- Toch hield Westerplatte een week lang stand.
- Ruïnes en een monument herinneren aan het verzet.